

УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Розширення ринкових відносин в Україні, її інтеграція у глобальні економічні процеси, послаблення обмежень у сфері зовнішньоекономічної діяльності, а також надання суб'єктам господарювання, що виробляють конкурентоспроможну продукцію, можливості виходу на міжнародні ринки зумовлюють потребу у формуванні нових підходів до управління зовнішньоекономічною діяльністю. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває дослідження різних аспектів управління цією сферою, насамперед на рівні підприємства як базової ланки зовнішньоекономічної системи держави.

В умовах, коли, з одного боку, активізується експортна діяльність підприємств, а з іншого — посилюється вплив внутрішніх і зовнішніх загроз їхній економічній безпеці, виникає необхідність створення ефективної системи управління цими процесами. Така система повинна відповідати загальним цілям функціонування підприємства-експортера, враховувати специфіку ведення діяльності у складному та динамічному міжнародному конкурентному середовищі, а також інші чинники, що ускладнюють процес прийняття управлінських рішень. Це зумовлює необхідність консолідації знань і практичного досвіду фахівців різних галузей з метою підвищення результативності зовнішньоекономічної діяльності та створення відповідних організаційних умов.

Зростання конкуренції та підвищення вимог споживачів висувають перед суб'єктами господарювання завдання чіткого визначення власного становища на ринку та його утримання в умовах швидкоплинних змін економічного середовища.

Для забезпечення стабільних позицій на ринку підприємству необхідно здійснювати порівняльну оцінку власних можливостей щодо основних конкурентів, зокрема визначати рівень ефективності своєї діяльності, здатність пропонувати продукцію, що більшою мірою відповідає вимогам споживачів як за якістю, так і за ціною. Це фактично передбачає оцінювання рівня міжнародної конкурентоспроможності підприємства та його експортної продукції.

Система управління експортною діяльністю підприємства складається з організаційної та економічної складових. Організаційна підсистема охоплює процедури укладання та супроводу контрактів, забезпечення виконання їх умов, організацію маркетингу та збуту, контроль дотримання законодавчих вимог, управління якістю експортно-імпортних операцій, а також розроблення і

реалізацію експортної стратегії. Економічна підсистема включає механізми здійснення розрахунків і управління грошовими потоками, податково-митне регулювання, фінансове управління, контроль витрат на виробництво та реалізацію продукції, бухгалтерський облік, страхування ризиків та інвестиційно-інноваційне забезпечення діяльності [1; 2].

Водночас питання побудови ефективної системи управління експортною діяльністю, формування її організаційної структури, оцінки її гнучкості та здатності адаптуватися до змін зовнішнього середовища залишаються актуальними для будь-якого підприємства, що працює на міжнародних ринках. Сучасні умови господарювання свідчать, що для успішного здійснення експорту недостатньо лише наявності продукції, придатної до реалізації за кордоном. Необхідною є також така організація управління, яка забезпечує максимізацію прибутку за мінімальних витрат та сприяє ефективному впровадженню зовнішньоекономічної стратегії підприємства. Це підкреслює стратегічну значущість формування адекватної системи управління експортною діяльністю.

Отже, управління експортною діяльністю підприємства передбачає визначення стратегічних орієнтирів його зовнішньоекономічної політики, планування зовнішньоторговельних операцій, формування оптимальної організаційної структури управління, координацію з іншими напрямками діяльності, оцінку ефективності операцій на міжнародних ринках та забезпечення інформаційної підтримки процесу взаємодії з іноземними партнерами.

Список використаних джерел:

- 1.Блонська В.І. Підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства як основний фактор ефективності його діяльності. Науковий вісник. 2018. №18.1. С.173-177.*
- 2.Зовнішньоекономічний менеджмент: навч. посіб. / за ред. І.І.Дахно. - К.: Центр учбової літератури, 2020. – 568 с.*